

0%BA%Do%BE%Do%BD%D1%84%Do%B5%D1%80%Do%B5%Do%BD%D1%86%D1%96%D1%97\_29\_30\_01\_2617\_02\_26%20%28%Do%B7%20DOI%29.pdf (дата звернення: 02.05.2026)

3. Sailer M., Hense J. U., Mayr S. K., Mandl H. How gamification motivates: An experimental study of the effects of specific game design elements on psychological need satisfaction. *Computers in Human Behavior*. 2017. Vol. 69. P. 371-380. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S074756321630855X> (дата звернення: 01.05.2026)

## **АДАПТАЦІЯ МОЛОДІ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ ЧЕРЕЗ РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ**

***Курепін Вячеслав Миколайович***

*канд.екон.наук, доцент*

*доцент кафедри методики професійного навчання*

*Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв*

Тривалі кризові умови мають суттєвий вплив на психологічний стан, світоглядні орієнтири та поведінкові особливості молодого покоління. Умови воєнного стану супроводжуються значним інформаційним навантаженням, підвищеним рівнем стресу та необхідністю оперативного реагування на динамічні зміни суспільства, що зумовлює потребу у здатності молоді ефективно адаптуватися до складних життєвих обставин сучасності. У зв'язку з цим одним із пріоритетних завдань сучасної системи освіти є забезпечення адаптації молоді до умов воєнного стану.

Розвиток критичного мислення є важливою складовою особистісної та професійної підготовки молоді. В умовах воєнного стану критичне мислення розглядається як здатність особистості здійснювати аналіз інформації, оцінювати її достовірність, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та приймати обґрунтовані рішення. Актуальність розвитку критичного мислення суттєво зростає в умовах поширення дезінформації, інформаційних маніпуляцій та посиленого психологічного впливу, що супроводжують сучасні суспільні процеси. Сформоване критичне мислення сприяє розвитку інформаційної

стійкості, допомагає молоді протидіяти фейковим повідомленням, адекватно оцінювати потенційні ризики та підтримувати психологічну рівновагу у кризових ситуаціях [1, с. 471].

Ефективним засобом протидії дезінформації та інформаційним маніпуляціям, які суттєво впливають на свідомість і поведінку молоді, є розвиток критичного мислення. Необхідність його формування зумовлена стрімким поширенням інформації в цифровій середовищі, активним використанням соціальних мереж та збільшенням кількості недостовірних повідомлень. У таких умовах критичне мислення набуває значення важливого інструменту захисту особистості від маніпулятивного впливу та інформаційного тиску.

У сучасному освітньому процесі розвиток критичного мислення розглядається як необхідна передумова формування свідомої, відповідальної та адаптивної особистості. Застосування інтерактивних методів навчання, проблемно-орієнтованих завдань, дискусій та аналізу інформаційних кейсів сприяє розвитку навичок самостійного мислення, аргументованого оцінювання подій та відповідального ставлення до інформації [2, с. 556]. Формування критичного мислення забезпечує підготовку молоді до ефективної взаємодії у сучасному інформаційному середовищі та підвищує її здатність протидіяти дезінформації та маніпулятивним впливам.

Поширення онлайн-комунікації та зростання кількості інформаційних загроз зумовлюють необхідність формування безпекових компетентностей молоді [3, с. 89] та впровадження педагогічних технологій, спрямованих на активізацію пізнавальної діяльності, розвиток аналітичних умінь та здатності приймати обґрунтовані рішення. Моделювання ситуацій, наближених до реальних умов, сприяє підвищенню практичної спрямованості освітнього процесу. Використання інтерактивних кейсів та сценарних завдань забезпечує формування у здобувачів освіти вмінь аргументовано висловлювати власну позицію та критично оцінювати отриману інформацію. Такий підхід сприяє розвитку навичок реагування на ризики, оцінювання потенційних загроз та ефективної поведінки у кризових ситуаціях.

У сучасних умовах освітнє середовище виконує не лише функцію забезпечення здобуття знань і професійної підготовки, а й виступає важливим фактором підтримки психологічного благополуччя молоді,

розвитку її здатності ефективно реагувати на кризові ситуації та адаптуватися до динамічних змін, зумовлених умовами воєнного стану. Застосування сучасних педагогічних підходів, інтерактивних технологій, практикоорієнтованого навчання та засобів психологічної підтримки сприяє формуванню у молоді навичок саморегуляції, емоційної стійкості та здатності до конструктивного розв'язання проблемних ситуацій [4, с. 19].

Отже, розвиток критичного мислення та безпекових компетентностей молоді є важливою умовою її адаптації до сучасних викликів воєнного стану. Використання інноваційних освітніх технологій сприяє формуванню стресостійкості, інформаційної стійкості та готовності здобувачів освіти до діяльності в умовах невизначеності.

#### *Список використаних джерел*

1. Самойленко О. О., Бацуровська І. В., Курепін В. М. Кібергігієна та безпека життєдіяльності як ключові елементи цифрової компетентності здобувачів освіти. Національні інтереси України. 2025. № 11(16). С 461-477. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22583>.

2. Курепін В. М. Інноваційні методики викладання дисципліни «Цивільний захист» в закладах вищої освіти. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку природничо-математичних наук та методик їх викладання : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції (м. Глухів, 30-31 жовтня 2025 р.). Глухів, 2025. С. 553-559. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22876>.

3. Іваненко В.С. Основні принципи безпеки користування Інтернетом // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 16-17 листопада 2022 р., Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 88-90. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11943>.

4. Іваненко В. С. Стресостійкість, як вид психологічної особистості // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 18-20. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12066>.